

Návod na kočku

„Návod na kočku“ vypracovala pro použití OS podbrdsko a dalších ochranářských organizací Barbora Kolmanová, jednatelka OS podbrdsko.

Obsah

KDYŽ SI PŘINESETE DOMŮ KOČIČKU	3
SEZNAMOVÁNÍ DVOU KOČEK	3
PITÍ.....	4
KRMENÍ	4
Granule	4
Konzervy	4
Domácí strava	5
Vitamíny, minerály	5
Proti krystalům v moči	5
Doplňky	5
Pochoutky	6
Diety	6
Co nekrmit	6
Žere myši	6
Osvědčilo se	6
Otesánci	6
Kořata	6
TOALETA	6
Stelivo	6
Kočíčí čistotnost	7
Více koček – více WC	7
PÉČE O SRST.....	7
PROSTOR K ŽIVOTU	7
Síť do okna	7
Klidný spánek	8
Pelíšek	8
Škrabadlo	8
Pohyb	8
Rostliny	8
Tráva pro kočku	8
Hračky	8
Převážka a cestování	8
Dovolená	9
Obojek, kšírky a venčení kočky	9
VETERINÁRNÍ PÉČE	9
Nemocná kočka	9
Veterinář	9
Kočka ve stresu	10
Prevence	10
Vnější parazité	10
Ušní svrab	10
Vnitřní parazité	11
Očkování	11
Plíseň	11
3 F	12
Močové krystaly	13
KASTRACE	13
5 pádných důvodů proč nechat kočku vykastrovat	14
Kontakt	15

KDYŽ SI PŘINESETE DOMŮ KOČIČKU

Když přinesete kočku domů, vypusťte ji do místnosti, kde je její toaleta a jídelní mističky. Tedy zřejmě předsín (a WC) a kuchyně. Pokud je kočka krotká, první, kam ji posadíte, bude její WC. Bude se na vás koukat, jako že jste na hlavu... ale zapamatuje si, kde WC hledat. Tento "cvik" je třeba - především u kotěte - v průběhu pár hodin ještě několikrát zopakovat. Pokud kočka WC použije, velice pochválit. Kočku je potřeba nechat v klidu vše projít a očichat, pro ní je stěhování velká změna a na mazlení zřejmě nebude mít hned náladu. Ona - na rozdíl od vás - neví, jestli je ráda, že je u vás, je na tom podobně jako dítě první den na letním táboře. Buďte prosím trpěliví. Vodu by měla mít k dispozici ihned, nakrmit je jí lépe až poté, co se seznámí s prostředím (malý "úplatek" pro seznámení s rodinou :-).

Když je kočka dobře "zabydlená" (několik hodin i dnů) a trefí spolehlivě na své WC, pouštíme ji postupně do dalších částí bytu. Místnost, kam nemá mít přístup, musí být "tabu" hned od začátku.

Úplně plachou kočku raději nastěhujeme do jednoho (lépe neobydleného) pokoje i s WC atd., necháme ji v místnosti s otevřenou přeprávkou, "nevysypáme" ji a nenutíme vylézt. Až se odhodlá z přenosky ven, její první kroky povedou do úkrytu. V tom bude zřejmě trávit veškerý čas, kdy budete v místnosti, a to několik dnů i týdnů. Nenuťte jí násilím, lákejte na krmení, přemlouvejte... I z takových koček už se stali po čase velcí mazlíci.

Ven pouštějte kočku až poté, co bude doma dobře zvyklá, nejméně měsíc musí být pouze doma, jinak hrozí, že uteče a ztratí se.

Totéž riziko hrozí u koček pouze "na ven". I ty je nutno napřed držet zavřené, aby si zvykly na změnu, přestaly mít snahu vrátit se do původního místa, "očichaly, obhlédly a oposlouchaly terén". Jinak vyděšeně vyrazí ven a přes psy z okolí a místní, vůči vetřelci ne zrovna přátelské, kočky, atd. se už nedokážou vrátit zpátky k žrádlu domů. Je potřeba, aby byly 3 - 4 týdny doma, nebo v (použitelné) prádelně, kotelně, garáži, půdě, verandě... V nouzi je možno i půjčit si od nás skládací volierku. Ta chvíle nesvobody za pozdější svobodu a spokojený život stojí.

SEZNAMOVÁNÍ DVOU KOČEK

Nejlepší je vzít si dvě kočky, které se již znají a mají se rády, najednou. Ale i když jste to nestihli, můžete to ještě napravit.

Není jednoduché dopředu odhadnout, jak bude právě vaše kočka reagovat na svého budoucího kamaráda, ale je skoro jisté, že to nakonec dopadne ke spokojenosti celé rodiny.

Každá kočka je individualita a každá je jiná. Jedno však mají společné, a to je potřeba společnosti. Určitě znáte "venkovské" kočičí sněmy – to je jasný důkaz jejich družnosti. Nemusíte mít pocit, že je vaše Micka osamělá, ale věřte, že ani těmi nejdivočejšími hrami jí nedokážete nahradit čtyřnohého kamaráda. Uvidíte, že s kočičím kamarádem přestane její noční zlobení, při společném kočkování se po celém dni hezky unaví.

Obecně platí, že je lepší si vzít mladší zvíře ke staršímu. Na pohlaví nezáleží, pokud jsou obě zvířata kastrována, nebo to hodláte učinit po převzetí. Pár rad pro zdárné seznamování:

- Po příchodu domů postavte přepravku s Nováčkem na zem a nechte svého Domorodce uvědomit si, co se asi chystá. On si to uvědomí velice rychle a obvykle začne reagovat ježením, syčením a prskáním, někdy ovšem také útěkem. Nakonec ale zvítězí zvědavost a touha poznat nového člena "smečky". Stejně je to s Nováčkem.
- Nevraživost, nenávisť a boje mohou trvat den, týden, ale i měsíc. Nelekejte se jejich soupeření, je to normální a kočičáci si jen vyjasňují své pozice v jejich zvířecí hierarchii.
- Domorodec se pravděpodobně urazí a nemusí s vámi mluvit (doba uraženosti, záleží na povaze vaší kočky). Podporujte jeho sebevědomí, věnujte se mu více, ať nemá pocit, že je odstrčen. Hlavně v případech, že jste si domů přinesli to nejužasnější kotě na světě.
- Nezasahujte do bojů mezi kočičáky, ale bedlivě sledujte, zda Domorodec pouští Nováčka na záchodek, zda ho nechá najíst a napít. Pokud by byla situace opravdu divoká a jednalo by se o zdraví jedné či

druhé kočky, oddělte je a pokus zopakujte po pár dnech. Je dobré oběma kočkám předem ostříhat drápky, aby nedošlo k příp. zraněním.

- Snažte se neuplatňovat svůj smysl pro spravedlnost. V kočičí říši pro něj nemají pochopení :-)
- Odměnou za vaši trpělivost a dobré srdce budou dvě stočená klubička a kamarádi, kteří vás budou vítat při návratu domů. Také získáte více času pro své aktivity, jelikož ve dvou se jim samota bude lépe snášet a vy si nebudete vyčítat, že nemůžete být zrovna s nimi.

Téměř každá kočka ocení společnost kočičího parťáka, i když se třeba nemusí zrovna milovat a láskyplně si navzájem pucovat kožičky. Pokud ovšem máte kočku-nerváka, doporučujeme z počátku větší opatrnost. Osvědčilo se například držet Domorodce a Nováčka po čas odděleně – každý má ve svém pokoji své misky, hračky a toaletku. Zhruba po týdnu se pokoje vymění, ale zařízení zůstává původní. Kočky, které se již „znají“ přes dveře, mají teď možnost se detailněji seznámit s pachem své kolegyně.

PITÍ

Kočka potřebuje čerstvou pitnou vodu v menší, obtížně zvrhnutelné mističce (např. keramické). Denně je třeba misku vymýt, vodu vyměnit. Mléko některé kočky milují, jiné odmítají a ty třetí milují, ale nesnášejí. U některých koček způsobuje úporné průjmy (nedokáže strávit bílkovinu z kravského mléka). Pokud chcete kočičce mléko dávat a nevíte, zda ho snáší, zkoušejte to, až když je kočka dobře „zabydlená“, zvyklá v novém prostředí, v dobré kondici, zdravá. V případě střevních obtíží zůstaňte raději u mističky s vodou, kočku tím ochuzujete jen o bolavé břicho a časem vážné zdravotní problémy. Lepší než „mléko z krabice“ je ředěná Tatra nebo sušené plnotučné mléko. Malinkým koťátkům při umělém krmení či brzy odstaveným nedávat kravské mléko, existují speciální náhražky kočičího mateřského mléka s optimálním složením. Sehnat se dají u veterinářů.

KRMENÍ

Krmiva lze volit různá ale – **kočka je masožravec**, a to nejde bez následků ignorovat. Mléko není krmivo, ani houska rozmočená v mléce není krmivo. Krmit je možno doma připravovanou či průmyslově vyráběnou stravou. Některé kočky jsou dost konzervativní, a proto je dobré naučit malé kotě na pestrou stravu. Pokud bude vaše kočka baštit jen jeden druh konzervy, až je přestanou vyrábět, prožijete si velmi perné chvíle. Krmení je třeba podávat v pokojové teplotě (kočkám ven za mrazu teplejší, ale ne horké), v žádném případě krmivo právě vyndané z lednice. Krmit lze granulami, konzervami nebo domácí stravou (tyto tři typy lze pochopitelně míchat).

Granule

Suchá, průmyslově vyráběná strava. Volíme raději granule vyšší kvality (i ceny) a typ vhodný pro stáří a aktivitu kočky (kočka krmená granulami potřebuje víc pít!).

Konzervy

Konzervy jsou vyráběny v různé kvalitě i balení, od 100g po 850g. Opět doporučujeme volit raději „vyšší střední“ kvalitu. Misky na „mokrě“ krmení musí být pokaždé umyty a dobře opláchnuty. Je potřeba, aby nebyly příliš vysoké a kočka mohla žrát pohodlně, také je lepší i pro majitele, když má kočka misky „nezvrhávající“.

Výhodou granulí je jejich nízká váha a dlouhá trvanlivost a také cena. Zavřené konzervy mají také dlouhou trvanlivost, ale pozor, otevřená konzerva - i v lednici uložená - je po několika dnech kočce nebezpečná, začíná plesnivět. Většina koček má konzervy raději než suché krmivo, ale výjimky potvrzují pravidlo. Pozor - kočka potřebuje konzervy i granule vyráběné pro kočky, ne pro psy. Kočka má jiné nároky na obsah živin než pes (psi konzervy neobsahují např. taurin, který kočka potřebuje a nedokáže si jej sama „vyrobiť“). Jediné pro kočky „v nouzi použitelné“ psi konzervy jsou ty, které obsahují pouze maso a obsah vypadá např. jako hovězí ve vlastní šťávě (v žádném případě ne konzervy s rozvařenou rýží s masem - některá česká krmiva, nebo úhledné „masové knedlíčky“ - většina dovážených psích konzerv; jejich složení je upravené speciálně pro psy).

Domácí strava

Maso pro zvířata - raději vařené, obvykle lze bez problémů sehnat drůbeží a hovězí, kusové bývá kvalitnější než mleté. Nakoupit lze také „výsekové“ maso pro lidi, které je přeci jen levnější než „první jakost“. Jinak kočka samozřejmě nepohrdne „lidskou“ kvalitou - kuřecí, krůtí, hovězí, králík...

Maso lze podávat i syrové (doporučujeme jen to „pro lidi“), většina koček ho snáší a prospívá jim, některé od malinka nezvyklé ho ale odmítají jako něco „nejedlého“. Kočku tedy nenutíme, stejně tak od krmení syrovým upustíme, má-li kočka zažívací potíže. Ze začátku dáváme velice malé porce, kočka se jinak (obvykle zbožňovanou) „baštou“ přežere a vše zvrátí. Ryby mají kočky obvykle moc rády, ale nepodáváme je syrové, je vhodné je alespoň mírně podusit nebo uvařit. Lze jim dát filé (tresku apod.), ale i např. kapra či jinou sladkovodní rybu - bez kostí. Nedoporučuje se ale krmit rybou čistěji než jednou týdně. Jednou za čas také uděláte kočce radost sardinkami či tuňákem z konzervy - ve vlastní šťávě či v rostlinném oleji – dávat pouze v malém množství. Je to dobré na srst a tuky obsahují potřebné vitamíny A,D,E. Vnitřnosti kočky mívají také velmi rády, a to i syrové. Také ale platí, že raději jen jednou týdně (drůbeží, králíci, hovězí). Výborná jsou srdíčka, kočky milují játra, ale pozor, syrová játra a hlavně slezina často způsobují řídkou stolici. Jinak se při krmení masem doporučujeme vyvarovat krmení jen „okrájenou“ čistou svalovinou jako k nedělnímu obědu. Kočka je masožravec, lovec, ke kořisti nepatří jen svalovina, ale i vnitřnosti, blány (klišky), chrupavky, tuk, kůže. Než kočce připravíte úhlednou porci, vzpomeňte na její minulost lovice. Vejce, mléčné výrobky (tvaroh, méně slané sýry, „smetánky“, jogurt) jsou, jestliže je kočka dobře snáší, výborným doplňkem masité potravy. **POZOR!** Veškeré *syrové maso*, které kočkám dáváme, musí být *důkladně přemražené* – alespoň 48 hodin v domácím mrazáku. Vepřové kočkám nedáváme, a to ani přemražené, ani vařené či jinak upravené.

Vitamíny, minerály

Zvláště krmíme-li doma vařenou stravou, je třeba kočce podávat vitamíny. Na trhu je celá řada přípravků, od prášku či vloček k přimíchávání do krmiva, přes tablety a „bonbónky“ po vitamínové pasty – vše různé kvality i ceny od nejrůznějších firem. Většina koček nejlépe přijímá pasty či vitamínové bonbónky. Jen pro ilustraci: firma Vétoquinol - Vitapet pasta, Gimborn – pasty i bonbonky, Pet agree – tablety, české výrobky firmy Biofaktory – tablety či prášek a spousta dalších. U vitamínů je vhodné pořizovat malá balení, hlídat expiraci a nenechávat krabičky atd. otevřené, přípravky tím ztrácejí hodnotu. Vždy je třeba dodržet dávkování - vitamíny rozpustné v tucích (A ,D, E) je totiž možné předávkovat a tak kočce velice ublížit. Naproti tomu vitamínů B a C kočka (i člověk) použije jen tolik, kolik tělo potřebuje, zbytek vyloučí. Kočka může dostávat vitamín B i ve formě tabletek B-komplex či pivovarských kvasnic. Vitamín H – biotin má vliv na kvalitu srsti.

Proti krystalům v moči

Doporučuji, zvláště máte-li zvíře žijící pouze v bytě, línější, dobře krmené, podávat preventivně denně ½ tablety (100 mg v tabletě, koupíte v lékárně, těžká kočka i celou tabletu) vitamínu C. Nejen, že „chrání tělo před infekcemi“, ale okyseluje močové cesty (přebytek vylučován močí), a tak zabraňuje tvorbě močových krystalů (viz kapitola Veterinární péče).

Minerály není nutné kočce (na rozdíl od rychle rostoucích plemen psů) nijak zvláště dodávat. U březích a kojících matek je vhodné doplnit přísun vápníku, tady naopak platí, že „lidské“ tablety a prášky nemají dobrou využitelnost pro kočku, je vhodnější pořídit kalciové tablety pro zvířata (např. Sanal). Z dalších prvků má např. zinek vliv na kvalitu srsti a drápů... Poradí vám nejlépe veterinář, který zná konkrétní zvíře.

Doplňky

Na trhu jsou různé další přípravky vylepšující zdravotní stav a kondici našich miláčků. Směs aminokyselin na podporu imunitního systému -kapky Sangrim (často používáme). Různé kloubní výživy potřebují spíše výjimečně starší kočky, mnohem častěji pejsci. Výtažky z juky pro podporu trávicího traktu (přírodní „dezinfekce“) se osvědčily zvláště při napadení parazity girardiemi (viz kapitola Veterinární péče): Yuccat – kapky, Yuccan – tablety.

Pokud kočce neumožníte požírat „travičku“ a zvracením si čistit žaludek od slízaných chlupů, vytvoří se jí v žaludku bezoáry, které mohou i ucpat střevo. Jinou variantou než zvracení je dávat kočce pasty, které umožní průchod chlupů trávicím traktem, např. Bezopet, Maltsoft.

Dále je možné podávat např. výtažky z mořských řas, pupalku, L-karnitin při onemocnění srdce... poradí vám nejlépe veterinář.

Pochoutky

Nejrůznější mléčné a masové bonbónky jsou obvykle neškodné, některé kočky je milují, jiné odmítají. Málokteré micinky mají rády „tyčinky“, sušené rybičky a „fujtajbly“ bývají oblíbené. V krátkosti – kočka může to, co jí neškodí, po čem nemá průjmy či nezvrací.

Pochoutka pro zvíře by neměla být slaná, uzená (pokud si troufnete ochutnat), obézní kočky obvykle milují tučné poloměkké granulky (např. Frolic) a tloustnou po nich ještě více.

Diety

Poslední kategorií krmiv jsou veterinární diety. V minulosti, když kočka nebo pes onemocněli, sestavil veterinář jídelníček a doma se vařilo – s přesností a pečlivě. Toto je dnes už možné nahradit komerčně vyráběnými dietami (konzervy i granule) od několika firem. Diety jsou považovány za léčivo a proto vám je prodá pouze veterinář nebo lékárna na recept. Veterinář by měl také sledovat zdravotní stav kočky a z krve či moči určovat, jestli zvíře stále potřebuje dietu a jestli její typ odpovídá jeho problémům.

Diety se používají např. při selhání ledvin, cukrovce, tvorbě močových krystalů (nutno určit kterých i když jde nejčastěji o struvity), alergii na krmivo, onemocnění slinivky, u kardiaků..

Co nekrmit

Rozhodně ne uzeniny, slané, kořeněné... riskujete tím problémy srdce či ledvin. Co chutná lidem, může sice chutnat i kočkám, ale nemusí jim to prospívat. Zbytky od oběda nejsou strava pro kočku!

Žere myši

Kočka, která žere ulovené myši (či se dostane např. k vyvrženým vnitřnostem z králíka), musí být často a pravidelně odčervována, a to i proti tasemnicím.

Osvědčilo se

Pokud ovšem nemáte kočku otesánka, která zbaští, co vidí. Přestože se názory veterinářů a dalších odborníků různí, zatím se asi nejvíce osvědčilo dát kočce 1-2x denně doma připravené maso či konzervu atd., krmení dávat pestré, často střídat a ponechat jí stále k dispozici osvědčené granule, kterých si „zobne“, pokud jí krmná dávka nestačí.

Otesánci

Kočičí otesánky je naproti tomu třeba držet zkrátka a krmení jim přesně dávkovat (raději malé množství vícekrát za den), často platí, že otlá kočka = nemocná kočka. Existují také dietní granule pro kočky s nadváhou.

Kořata

Kořata je třeba krmit vícekrát denně, ta nejmladší po odstavení 4-5x za den. Granule jsou pro ně ještě příliš tvrdé, dáváme maso nebo konzervy pro „juniorů“. Na kotěcí granule můžeme začít kotě navýkat kolem 8 týdne a je vhodné dávat granule opravdu kvalitní.

TOALETA

Kočky, které chodí ven, tento problém někdy řeší samy (občas v zeleninových záhonech vašich sousedů). Části koček chodících ven a všem kočkám bytovým musíte toaletu zřídit. Jednoduchý kočičí záchůdek je vyšší plastový „pekáč“, (různých velikostí, barev, tvarů). Aby kočka nerozhazovala stelivo okolo, může mít nočníček okraj zahnutý dovnitř nebo přímo „boudičku“ s dvířky. Existují také bezstelivové záchůdky s mřížkou. Podstatou „úspěchu“ stelivových záchůdků je potřeba kočky své exkrementy zahrabat, skrýt.

Stelivo

Stelivo do kočičího WC se dá koupit v chovatelských potřebách i v supermarketech. Vypadá jako drobné kamínky či granule, které sají vlhkost. Existují různé typy, hrudkující i nehrudkující. Hrudkující - to znamená, že kolem bobku či načůrané loužičky udělá stelivo pevnou hrudku, kterou pak lze z „nočníku“ vybrat mřížkovanou lopatičkou a šetřit tak neznečištěné stelivo. Celý obsah se pak likviduje cca 1x týdně (a toaleta se vymývá). Stelivo nehrudkující moč vsákne, ale vybrat je nutno větší množství, celé wc vyčistit častěji. Dobré stelivo také částečně pohlcuje pachy. Je třeba vyzkoušet, co vyhovuje vám i kočce, případně na co byla kočka dříve zvyklá. „Bobek“ většina koček zahrabává.

Toaleta musí být především čistá, alespoň dvakrát denně čištěná, jinak se kočce nemůžete divit, že použije květináč vaší oblíbené květiny. Vám se také nechce na špinavé WC. Není dobré mýt kočičí toaletu nějakým pro

nás voňavým přípravkem na mytí či dezinfekci, kočce „vonět“ nemusí a odmítne pak záchůdek používat. Také pokud začne chodit „mimo“ na nějaké určité místo, kde by „nočník“ nevalil, je lepší jí vyhovět a nočníček tam přesunout, či spíše pořídit druhý, než se s kočkou dlouze „dohadovat“.

Kočí čistotnost

Kočí čistotnost je založena na potřebě své exkrementy zahrabávat, čistotnost je pro kočky přirozená, už pětidenní koťata používají toaletu. Pokud kočka přestane být čistotná, má problém zdravotní či psychický (vztahový). Je třeba zjistit zdravotní stav (vyloučit onemocnění ledvin a pod.) a začít pátrat, co se stalo, co je v rodině jinak, čím je kočka stresována... a obrátit se pro radu.

Více koček – více WC

Některé kočky se nerady o záchůdek dělí. Novému přírůstku je lepší pořídit jeho vlastní WC. Po přinesení kočky domů je WC první, co jí ukážeme a (zvláště v případě malých koťat) to ještě několikrát během prvních dvou hodin zopakujeme. Kočka se sice nedá „cvičit“, ale i ona je ráda chválena za dobře „vykonané dílo“.

PÉČE O SRST

Krátkosrstou kočku je třeba vždy po několika dnech vyčesat (zvláště v období línání, nechcete - li mít byt plný chlupů) a prohlédnout srst a kůži, zda zvíře nemá drobné oděrky, blechy, klíš'ata, event. jiná skrytá poranění, např. po kousnutí jinou kočkou (hluboké úzké rány, zanedbané - nebezpečné) Krátkosrstá kočka se umí o svůj kožich starat velice dobře. Kočku dlouhosrstou ale člověk svým šlechtěním připravil o její nezávislost. O svou srst se nemůže sama postarat a pokud je ponechána osudu bez lidské péče, vytvoří její srst bolestivý krunýř, mnohdy vespod se zánětem kůže... Zplstnatělou srst je možno pouze ostříhat, a to, vzhledem k tomu, že kočka není pes a vaši snahu o své blaho nepochopí, mnohdy pouze v narkóze. Což rozhodně není možno používat jako trvalé řešení. Kdo si chce pořídit dlouhosrstou kočku, zejména perskou i poloperskou, ať toto rozhodnutí pečlivě rozváží, je jí opravdu nutno česat každý den! A zvykat na česání od malinka. Kočky od lidí, kteří na toto nemysleli včas, se nám objevují v útulcích a pracně (a pro kočku nepříjemně) z nich musíme odstříhávat trosky jejich bývalé krásy. Ujímají se jich potom lidé, kteří jsou si toho vědomi a také vědí, že z rozčepýřeného žalostného strašidýlka bude zase jednou hezká kočka. Bohužel takových lidí není dost.

PROSTOR K ŽIVOTU

Kočka může žít doma nebo venku, případně kombinovat obojí. V případě kočky venkovní či kočky „domovní“ ven chodící nelze upravovat prostředí kočce, kočka se přizpůsobuje prostředí. I kočka žijící pouze venku potřebuje kout v závětví, který jí chrání před zimou. Většinou najde vhodné místo sama - půda se senem, stáje a pod., je jí ale možno pomoci a zaizolovat část kůlny přístupnou kromě dveří i malým „kočičím“ okénkem, udělat „boudičku“ u teplého okénka do kotelny, kde se kočka ráda zdržuje, zpřístupnit kočičími dvířky chodbu, sklep, kotelnu... Místo by nemělo být vlhké, ale ani v průvanu (a je lepší, vybere-li si ho kočka a my jen pomůžeme se „zařízením“), kočky rády mají přehled, usazují se ve výškách.

VENKOVNÍ KOČKA MUSÍ BÝT KASTROVANÁ.

Není vhodné chovat venkovní kočky či domácí pouštět ven pokud máme: sousedy nenávidící kočky, hyperaktivní členy mysliveckého sdružení za humny, skládku odpadu či továrnu a pod. provozem kočkám nebezpečnou na dohled, frekventovanou silnici, dálnici, rychlíkovou trať poblíž... Jen některá kočka si „dá pozor“.

I KOČKA VENKOVNÍ MYŠI LOVÍCI POTŘEBUJE PRAVIDELNÉ KRMENÍ.

Kočka „bytová“ se s vámi dělí o část vašeho příbytku. Kočka, která nebyla zvyklá chodit ven (a i mnohé, které strasti života venku okusily) je i v malém bytě spokojená.

Sít' do okna

Kočce je potřeba zajistit bezpečí. Pokud bude vyhlížet z otevřeného okna... natáhne se po mouše.. spadne. Buď se „jen“ poraní, vyděsí a uteče, nebo se zabije. I když stojíte přímo vedle kočky, není v lidských silách ji uhlídat. Proto je potřeba určit okna, kterými se bude větrat, a pořídit na ně **sít' či pletivo**. Malou (bezpečnou) vyhlídku v „balkonku“ na okně či přímo možnost chodit na „zapletivovaný“ balkon kočka opravdu ocení (sít' i pletivo je možné nechat vyrobit na zakázku). Největším problémem jsou „vyklápěcí“ okna panelových domů. Jako nouzové řešení tam, kde to není možné, může, (ale rozhodně ne stoprocentně!), pomoci, když klouzavé (plechové, hladké natřené) plochy polepíte pruhy koberce. Pokud kočce „ujedou nohy“, má se alespoň možnost zachytit. Po plechu dráčky sklouznou...

POZOR! Před tím, než kočku vypustíte do bytu, zkontrolujte, zda máte **zavřená „dvířka pod vanu“ a přístup do stoupaček!** I hodná kočka se může vyděsit.. Také, pokud je kočka plašší, je třeba zamezit jí v přístupu do těch „absolutně nedobytných“ schovávaček za nejtěžším nábytkem a pod. a po vypuštění jí z těch „dobytných“ nevytahovat, ponechat jí iluzi bezpečí, jinak se spolehlivě probouje tam, kam za ní nemůžete. Pozor na otevřená dvířka pračky, trouby a pod. - oblíbené schovávačky.

Klidný spánek

Kromě klidného koutku s toaletou a místa s mističkami na jídlo (ne u sebe) potřebuje kočka i klidné místo pro nerušený spánek, zvláště máte-li malé děti. I když kočka za ideální pelíšek bude považovat křeslo či vaši postel, je lépe, má-li někde výš, na skříni či v polici svůj pelíšek, domeček, kam se může uchýlit, je-li v domě moc rušno. Kočka má ráda výšky, takže například pokud považuje za ideální místo vršek skříně a nemá k ní vhodnou přístupovou cestu, bude věčně viset v záclonách a drápat se nahoru. Pokud jí pomůžete a vytvoříte vhodnou přístupovou cestu z druhé strany oné skříně, záclony budou zachráněny.

Pelíšek

Pelíšků a domečků se prodává celá řada, od jednoduchých látkových podložek, přes látkové (prací) pelíšky, po plyšové domečky s dřevěnou konstrukcí (nelze prát) a proutěné kukaně. Stejný účel ale může plnit vystlaná lepenková krabice či proutěný košík, dobré je, když si kočka oblíbí otevřenou přepravku. .

Škrabadlo

Slouží k broušení kočičích drápků a k malému „tělocviku“. Nebude-li vhodné škrabadlo „po ruce“, poslouží kočce stejně i vaše sedací souprava. Takže doporučujeme škrabadlo určitě pořídit. Dost vysoké, aby se na něm mohla kočka „natáhnout“. Dá se v mnoha podobách koupit, někdy i jako velké šplhadlo s jedním či více domečky, nebo také malé závěsné, omotáno je obvykle sisalovým provazem. Kočičce ho lze i vyrobit, z trubky od koberce či desky a sisalu, prádelní šňůry i hrubšího koberce... Kočičce je třeba trpělivě a jemně „vysvětlovat“, že právě škrabadlo je pro její bohuželbohu činnost to správné místo.

Pohyb

Kočky velice rády šplhají. Pokud spojíte škrabadlo se šplhadlem, nejlépe vysokým až ke stropu s „rozhlednou“ nahoře, vaše kočka to opravdu ocení. Tlusté lano je pro některé kočky dobrý objekt ke šplhání. Také „kominická lávka“ v podobě jednoho (upevněného) prkna mezi dvěma skříněmi bude zřejmě dost oblíbená. U vestavěného patra se osvědčilo omotat sloupy (trámy) např. prádelní šňůrou. vznikne perfektní přístupová cesta nahoru, prolézačka i škrabadlo, a dřevo pod provazem bude před drápkou chráněno. Až se budete za pár let stěhovat do většího, nebude po sobě vaše kočka zanechávat trvalou vizitku, což nový majitel bytu určitě uvítá.

Rostliny

Kočky mají potřebu se „pást“ - čistit si žaludek a okusovat trávu. Pokud tuto možnost nemají, věnují nežádoucí pozornost pokojovým rostlinám. Nejen že je zakrátko zničí, ale mohou se i otrávit. Jedovatá je např. vánoční hvězda a diffenbachie .Jedovaté rostliny je třeba pro jistotu odstěhovat do míst kočkám nepřístupných a kočce dodat jiné „zelené“ na okusování.

Tráva pro kočku

Trávu pro kočku lze pěstovat doma jako „obilíčko“ na Velikonocce, ve zverimexech lze koupit i speciální „kočičí trávu“, případně. z místa naprosto čistého, nehnojeného a od jiných zvířat nepotřísněného (kde vzít a nekrást) vyrýpnout drny. Vzhledem k nebezpečí parazit. onemocnění je lépe kočkám travičku vypěstovat doma. Kočky milují i některé rostliny, např. šáchor, které je jim možno pěstovat. Zvláštním druhem potěšení jsou šanta a kozlík lékařský, jejichž vůni kočky většinou milují, i místo jen pokapané kapkami olizují a válí se na něm, velice je přitahuje.

Hračky

Míčky, myši, chrastítka... Vyrábí a prodává se jich přešl a kočka si dokáže hrát s bambulí z kulicha stejně jako s korkovým špuntem. Některé kočky se chrastících a zvonících hraček bojí, jiné je milují (a nejvíc ve tři ráno). Hračka nemá být ze zdraví škodlivého materiálu či nebezpečná např. kvůli pořežení, neměla by se také dát spolknout. Spoustu hezkých (oblíbených) hraček lze kočce vyrobit. Fantazii se meze nekladou. Mezi většinou oblíbené patří kousek kožešiny či kulička z papíru.

Přeprava a cestování

Přeprava musí být pevná, pro kočku bezpečná, spolehlivě uzavíratelná, větrající, a ač proutěné kukaně vypadají dekorativně, doporučujeme omyvatelnou. Vyrábí se také více různých velikostí a tvarů. Pro krátké cesty je možno použít i transportní sáček. Přepravovat doporučujeme kočku vždy v přepravce, transportním sáčku či ve

kšírkách na vodítku. I sebehodnější kočka se může leknout auta, psa, divného pohybu či zvuku... a skončí „v nenávratnu“ či pod koly auta. Do přepravy dáváme savou měkkou podložku, polštářek či ručník. Druhý máme raději „v záloze“ pro případ, že by se kočka na cestování nezvyklá něčeho polekala a strachy se počůrala. Pak stačí podložku (v uzavřené místnosti, ne na ulici) vyměnit a vyhodit. Výborná je malá podložka „pemprska“, jaká se dává např. dětem do postýlky. Běžně ke koupě ve zdravot. potřebách (různé velikosti). Při delších cestách se kočka obejde bez krmení, ale ne bez vody. Pozor na cesty v létě za horka, i auto, které stálo před půl hodinou ještě ve stínu se může změnit v rozpálené peklo a kočku může přehřátí stát i život! V zimě je možné chránit kočku před chladem látkovým obalem na přepravku či, pokud to snese, pelíškem - taškou uvnitř přepravy.

Dovolená

Kočku lze např. na dovolenou vozit s sebou, pokud je místo, kam jedeme, na kočky „zařízené“, nehrozí únik a následné ztracení se v neznámém prostředí (tedy pod stan ne), v hotelu nemají námitky či příbuzní nejsou alergičtí... Při cestování po republice zvířeti stačí standardní očkování. Pokud chcete jet do zahraničí, informujte se raději vždy o předpisech země, do které cestujete. Ve většině případů je třeba očkování (včetně vztekliny) ne starší než jeden rok a „mladší“ než jeden měsíc + prohlídka veterinářem a potvrzení z vet. správy ne dříve než tři dny před cestou. Některé státy mají ale podmínky mnohem náročnější, také i půlroční karanténu (Anglie). Při odjezdech na dovolenou je možné využívat i služby „kočičích hotelů“, zamluvit je bývá nutné i několik měsíců předem a také je vhodné předem se objednat a prohlédnout si, kde bude trávit váš miláček vaší dovolenou, domluvit předem podmínky... řešit vše na poslední chvíli se nevyplácí. Některé kočky cestují rády, ale převážná většina dá na rozdíl od psů přednost čekání doma „ve svém“, je tedy nejlepší domluvit se na krmení a úklidu s příbuznými či sousedy.

Obojek, kšírky a venčení kočky

Některou kočku lze vodit na vodítku, tak jako psa, pokud ji na to navykáme od mala. Je ale potřeba používat speciální kšírky pro kočku, z obojku se kočka bez problémů vyvlékne. Nošení postrojku a posléze i chůzi na vodítku „trénujeme“ v klidu doma, postupně a vždy jen chvíli, kočku chválíme. Na procházky venku je třeba zvykat kočku postupně, v klidném a bezpečném prostředí. Pokud se kočka (opakovaně) venku bojí či jí příliš vadí omezení vodítkem, nemá smysl ji nutit, z vycházky nemá žádné potěšení. Navyknout kočku na vodítko je ale dobré pro cesty autem (se spolujezdcem) či přeběhnout v náručí na veterinu.

VETERINÁRNÍ PÉČE

Nemocná kočka

Patří do péče odborníka, veterináře. A to pokud: má kočka průjem, rýmu, zánět spojivek, pokašlává, kulhá, je (nejednou) malátná a bez zájmu, unavená, opakovaně ! zvrací, nepečuje o srst, nadměrně pije, stále se drbe, dělají se jí lysá místa v srsti, močí často a na místa, kam „nemá“ (ne kocouří značkování“) a je jí to nepříjemné. Pokud si nejsme jisti, kontaktujeme telefonicky veterináře a popíšeme příznaky. V akutních případech - poranění, otravy, křeče, bezvědomí, dušení - jedeme ihned, jak je možné, sehnat veterináře. V Praze funguje několik nonstop klinik, mimo větší města je třeba předem zjistit, který veterinář je ochoten v případě nouze pomoci i v noci, např. přijet k vám.

Veterinář

Veterináře si vybíráme dřív, než ho budeme potřebovat. Necháme udělat zvířeti běžnou preventivní prohlídku. Nevyplácí se vybírat jen podle nízké ceny či blízkosti k vašemu bydlišti. Je třeba všimnout si, jak doktor se zvířetem zachází, zda je ochoten vám vše vysvětlit. Poptat se známých, kteří zvířata mají, zjistit, zda je doktor ochoten řešit závažné problémy i mimo svou pracovní dobu a zda vám, pro běžné návštěvy, jeho ordinace hodiny vyhovují. Velké kliniky mívají nonstop provoz a špičkové vybavení, menší ordinace zas osobnější přístup k pacientovi i páníčkovi. Na přibližné ceny výkonu i léků se ptejte raději předem.

Pokud máte vážné obavy, že je vaše zvíře lékařem zanedbáváno či špatně léčeno, konzultujte problém ještě s jiným doktorem, ale souběžná léčba jednoho problému více doktorem rozhodně věci neprospívá, někdy může zvířeti vážně ublížit! Vždy (a zvláště chcete-li přejít k jinému veterináři), požádejte svého veterináře, aby vám napsal, co, čím a v jakých dávkách u zvířete léčil.

P.S.: I veterináři jsou jen lidé. I oni mohou být unavení, mít soukromé problémy... Pokud přijdete „naléhavě“ na očkování v neděli po obědě, na velké klinice vám naučtují nemalý pohotovostní příplatek a veterinář z malé ordinace vás možná i vyhodí. Oprávněně. Pokud je ochotný řešit akutní případy mimo ordinace dobu, slouží vlastně 24 hodin denně. Pokud lidé toto zneužívají proto, aby nemuseli čekat ve frontě či brát si dovolenou,

může se jim snadno stát, že až jednou bude jejich miláček ošetření opravdu zoufale nutně potřebovat, nebude veterinář k sehnání. I on musí někdy odpočívat.

Kočka ve stresu

Z nového prostředí či ze stěhování stresovaná kočka, která je jinak v dobré kondici, může přestat přijímat potravu, ale neměla by přestat pít !! (V případě plaché kočky změřit obsah misky a potom kolik v ní zbylo.) U malého kotěte je tato reakce málo častá, ale pokud kotě druhý a třetí den odmítá vše, je už vážně ohroženo odvodněním a oslabením organismu a zřejmě ne jen vydešené, ale nemocné. Dospělá kočka, pokud pije, vydrží nepřijímat potravu bez vážných následků i několik dnů. Tak jako člověk, může mít vydešená kočka slabý průjem (ne tekutý), což se samo upraví asi během dvou dnů. Pokud stav trvá či se zhoršuje, je třeba navštívit veterináře - kočka je zřejmě nemocná.

Prevence

Vnější parazité

Vnějšími parazity míníme obvykle blechy, klíšťata, všenky a vši. Pokud je kočka pouze v bytě, řešíme jen **blechy**, přinese-li je někdo (např. pes) do domácnosti zvenčí. Případně, má-li je kočka při příchodu do domácnosti. Pokud chodí kočka ven, je třeba jí pravidelně ošetřovat účinným preparátem, blechy kočku souží - mohou způsobovat záněty kůže a navíc jsou mezipřenositeli tasemnice. **Klíšťata** zase přenášejí nebezpečná onemocnění. Proti blechám a klíšťatům existují prostředky účinkující delší dobu, nejen jednorázově, a to jako spray, „spot on“ (kapsle tekutiny, která se vymáčkne kočce na kůži za krkem), obojky. **Vši a všenky** je možno zlikvidovat přímým postřikem sprejem a pak pečlivě vyčesávat „mrtvé hnidy“.

NA KOČKU NIKDY NEPOUŽÍVÁME PŘÍPRAVKY NA ODBLEŠENÍ PRO PSY - PRO KOČKY MOHOU BÝT TOXICKÉ.

Kočky jsou vůči těmto chemikáliím velice citlivé a už mnoho jich bylo nechtěně otráveno např. Arpalitem, který psi bez problémů snášejí. Pro kočky se používá se např. Frontline, Stronghold, Bolfo, Tiguvon, Bio-kill, ale i mnoho dalších. Poradí vám veterinář, který přípravek se mu osvědčil.

Jak je poznáme?

Blechy – dříve než blechu (světle hnědá, podlouhlá, hemžící se a skákající, jako špendlíková hlavička velká) objevíte její trus, černá „zrníčka máku - namočená barví červeně. Všenky a vši – uvidíte „hnidy“, tzn. vajíčka, bílé uličky přilepené a pevně držící u kořínků chlupů. Klíště – různé veliká (dle nacucání) prisátá „kulička s nožičkami“ – zná snad každý.

Ušní svrab

Název je děsivý, problém ale nikterak dramatický. Nebojte, vás neohroží. Nicméně platí staré úsloví "úporný jak svrab".

Kočky, zejména ty venkovní, často trápí parazit, roztoč žijící v uších. Projevuje se jako kávová sedlina (lógr) uvnitř ucha (to je ve skutečnosti trus parazita). Starším způsobem léčby je čistit, čistit, čistit (dětskými tamponky do uší) a používat antiparazitární roztoky (Jacutin 3x týdně, směs Ivomec s olejem 2x týdně) nebo kapky (Otospectrin, Otoparagal... záleží na veterináři).

Novějším způsobem je použití přípravku, který účinkuje v těle celkově, zbaví proto kočičku i blech, oblých červů včetně jejich vývojových stádií, případně i svrabu mnohem horšího – "tělového", napadajícího kůži kočky (málo časté onemocnění).

Stronghold, to je malá ampulka lihového přípravku, který aplikujete kočce za krk (tak jako Frontline proti blechám). Účinná látka se vstřebává do krve a likviduje parazity. Ošetření je vhodné doplnit čištěním uší čistícími roztoky, které se prodávají pro psy (i kočky), např. Nolvasan, Otifree apod. Roztok se nalije do uší a promne v bázi ucha tak, aby bylo slyšet čvachtání. Poté se kočka pustí a nechá se vytřepat rozpuštěný ušní maz s nečistotami. Tak se ucho čistí a dezinfikuje, aniž by se mechanicky dráždilo a poškozovalo.

Někdy stačí použít Stronghold jen jednou, někdy je nutné po měsíci aplikaci zopakovat. Stronghold je možné používat i u malých kotat. Jediným rizikem je použití u zvířat masivně začervěných (odumírající škrkavky způsobí otravu těla neurotoxinem askarinem). U těch je vhodné nejprve zvíře několikrát odčervit (intervaly 2 týdny) tabletami či pastou (čili odstranit vždy pouze dozrálá stadia ze střeva) a poté teprve aplikovat Stronghold. Nevýhodou Strongholdu je jeho poměrně vysoká cena, výhodou depotní (měsíc trvající) účinek. Stronghold je "příbuzný - vyšší třída" (Selamectin) látky (Ivermectin), která je určena pro hospodářská zvířata, ale často se v

minulosti proti svrabu používala i u koček (bez problémů) a psů (některá plemena ji nesnášejí). Jsou to přípravky Ivomec a Dectomax a aplikují se injekčně nejméně 2x po dvou týdnech.

Ušní svrab postihuje zejména koťata, kočky oslabené či staré... přenáší se kontaktem mezi kočkami a může postihnout i psa, na vás ale přežít nedokáže.

Vnitřní parazité

I zde platí pravidlo, že kočka chodící ven potřebuje ošetření častější než kočka bytová. Nejčastějším problémem mohou být **škrkavky**, a to především u malých koťat, jsou totiž přenosné z matky na plod už před narozením a v době kojení. Kočka také může chytit **tasemnici**, pokud loví a svou kořist žere, nebo (jinou) pokud má blechy. Zvíře, hlavně kotě či štěně (více) napadené „červy“ má velké břicho, ale jinak je hubené, špatný stav srsti, slzící oči, může pokašlávat, škrkavky v trusu (či vyzvracené) vypadají jako silnější bílý kousek silonového vlasce. Škrkavky migrují tělem zvířete a „dozrávají“ postupně, proto i opakovaně odčervené zvíře může ještě mít v těle další larvy, které opět dospějí ve střevě. Tasemnice má ploché články plné vajíček, které postupně vylučuje. Chvilí po vyloučení je článek pohyblivý a „odporným měňavkovitým“ pohybem se smršťuje a natahuje a mizí z povrchu. Ušchlý vypadá jako zrnko vařené oschlé rýže. Celá tasemnice, po vyloučení např. po odčervení, připomíná tenčí krejčovský metr. Tasemnice, na rozdíl od škrkavek, není přenosná na lidi.

Pokud chcete tohoto své zvíře ušetřit, **odčervujte ho pravidelně preventivně**. U dospělých doma žijících koček stačí 1 x za ½ roku, u koček chodících ven je nutno častěji, u koťat je třeba opakovaně, po dvou až třech týdnech, raději několikrát. Přípravky jsou ve formě tablet či pasty. Je jich mnoho. Např. pasty Vitaminthe a Banminth, tablety Drontal, Pratel, Panacur, Cestol, Caniquantel a další. Přípravky je dobré střídat. Opět vám poradí a léky prodá veterinář.

Zvláštní skupinou jsou **jednobuněční parazité**, z nichž kočku mohou trápit tzv. giardie. Způsobují úporné, často krvavé průjmy a zvíře se jich nezbaví běžným odčervením. Pokud kočka trpí na průjmy, zvláště s příměsí krve a nezabírají u ní antibiotika, nechte její trus vyšetřit v laboratoři na přítomnost těchto parazitů. Kromě léků (veterinář obvykle nasadí Entizol či Stomorgil apod.) je možné pomoci i podáváním přípravků s jukou (Yuccat, Yuccan).

Očkování

Očkování se provádí proti vážným a zpravidla smrtelným infekčním (např. proti panleukopenii – zvracení a krvavý průjem, calicivirose – vředy na jazyku a v tlamě, postižení tráv. aparátu, rhinotracheitidě – zánět dýchacích cest, event. vzteklině). Také je v současné době možno očkovat proti nebezpečným a „zákeřným“ kočičím virosám FIP a FeLV a proti chlamydioze způsobující ošklivé záněty dýchacích cest a spojivek

Vakcíny se očkují zpravidla kombinované, proti více onemocněním najednou, a očkovací schéma vám sestaví veterinář - řekne vám a zapíše do očkovacího průkazu, kdy máte přijít na přeočkování. O provedeném očkování udělá v průkazu záznam. První očkování se obvykle opakují po měsíci, další až po roce. Kočka žijící pouze v bytě nemusí být nezbytně nutně očkována proti vzteklině. Jste-li ochotni do kočičího zdraví investovat více peněz, promluvte si s veterinářem o možnosti očkování proti FIP a FeLV, „chlamydioza“ bývá součástí některých vakcín. **ZVÍŘE PŘED OČKOVÁNÍM MUSÍ BÝT ZDRAVÉ A V KONDICI**, jinak je vakcinace neúčinná a naopak zvíře více oslabí a **PO OČKOVÁNÍ MÁ BÝT ZVÍŘE NĚKOLIK DNÍ V KLIDU, BEZ VELKÉ ZÁTĚŽE**

Plíseň

V současné době se u koček velice často objevuje plísnové onemocnění *Microsporum canis*, které se projevuje kruhovými lysinami bez srsti a je za některých okolností přenosné i na lidi (a psy). Existuje proti němu vakcína (Biocan M – Biofel M), která se používá preventivně – jako očkování, i léčebně, pokud už je zvíře nakaženo. V tom případě je třeba dát dvě, při větším napadení i tři vakcíny po sobě, v odstupu 14-21 dní. Po první vakcíně se příznaky projeví, dojde ke „zhoršení“, po druhé už skvrny nepřibývají a naopak zarůstají srstí. Některé kočky odcházejí i z útulku už očkované, ostatní doporučujeme nechat proti tomuto onemocnění očkovat, zvláště budou-li chodit ven, nebo žít ve skupině dalších koček. Údajně až 30% koček přenáší toto onemocnění skrytě, bez vnějších příznaků.

Dalšími možnostmi léčby jsou aplikace lokálních či celkových antimykotik. Lokální léčby bývá zdlouhavá a náročná na ošetřování, celková antimykotika účinkují rychle a obvykle jsou velmi účinná, mohou ale zatížit játra, je tedy vhodné současně provést vyšetření krve (jaterní testy). Praxe ukázala, že každý veterinář v případě plísně postupuje trochu jinak, na základě svých předchozích zkušeností atd.

U lidí při prvním nakažení se microsporum může projevit jako červené pupínky, které přejdou v bělavé okrouhlé skvrny, vystouplé, s šupinkami, ohraničené jasně červeným kolečkem. Bohužel, jen málo kožních lékařů bylo schopno rozpoznat, že jde o mykozu.

3 F - FIP, FELV a FIV

3 F, tedy FIP, FELV a FIV, jsou kočičí virová onemocnění, takové „kočičí prokletí“. Zvíře je možné testovat, posléze očkovat proti FeLV a FIP. V ČR není zatím registrována vakcína proti FIV, ale dlužno podotknout, že jsem se zatím v praxi nesešla s kočkou, která by byla při provádění testů FIV (kočičí HIV) pozitivní. Ani jednu z těchto chorob není možné vyléčit (jsou smrtelné), lze pouze tlumit příznaky onemocnění. Je nutné izolovat nemocná zvířata, aby se tak zabránilo dalšímu šíření nemocí.

Finanční situace nám nedovoluje testovat a očkovat kočky proti těmto onemocněním, pokud si to nový majitel přeje a je test (event. vakcinaci) ochoten hradit, rádi obojí provedeme ještě v péči útulku. (Jde řádově o stovky korun za každý test a každé očkování.)

Za účelné považují testovat a vakcinovat (negativní) zvíře proti leukoze, zvláště, bude-li v budoucnu chodit ven mezi ostatní kočky.

FIP - kočičí peritonitis (infekční zánět pobřišnice)

Kočičí peritonitis (infekční zánět pobřišnice) – závažná nemoc, která se poslední dobou hodně rozšířila, a to jak mezi kočkami volně žijícími, tak mezi kočkami v chovech a útulcích. Toto onemocnění je způsobené virem patřícím do skupiny koronavirů a postihuje nejčastěji mladé kočky. Mezi koronaviry patří i řada dalších méně nebezpečných původců onemocnění u koček, ale v organismu vytvářejí protilátky také, což má závažný vliv na diagnostiku onemocnění, která je založena právě na detekci protilátek v organismu.

Pro nakažení má poměrně velký význam stres, infekce se přenáší přímým stykem mezi kočkami – slinami, olizováním, nosním sekretem, trusem. Virus může přežívat až 2 měsíce ve vnějším prostředí. Kočata se mohou nakazit i během březosti, pak během 2-5 měsíců umírají.

Onemocnění se projevuje ve dvou formách:

1. „vlhká forma“ tzv. efuzivní – je charakterizována změnami v dutině břišní a hrudní, jejichž výsledkem je náplň tekutinou v obou tělních prostorách
2. „suchá forma“ tzv. neefuzivní – organismus s virem „bojuje“ a reaguje tvorbou hnisavých ložisek na játrech, slezině, střevech, ledvinách.. Tato forma je hůře diagnostikovatelná, uniká pozornosti a často kočka uhynie, aniž by se zjistilo, že příčinou byla FIP.

Nejčastějším projevem onemocnění bývá absolutní apatie, horečka nereagující na antibiotika, průjem, hubnutí, nechut k jídlu a zhoršené dýchání. Diagnostika nemůže být založena pouze na laboratorním testu hladiny protilátek (tvorba protilátek i proti ostatním koronavirům!!), ale na celkovém posouzení daného klinického stavu kočky v kontextu s ostatními laboratorními vyšetřeními.

FeLV – kočičí leukóza (leukémie)

Onemocnění způsobené retrovirem, který v organismu rozvíjí rozmanité klinické příznaky od poruch funkce imunitního systému až po nádorové lymfoproliferativní změny. Ve vnějším prostředí je virus málo stabilní, působí na něj většina používaných dezinfekčních prostředků, pro přenos infekce je proto nutný přímý kontakt mezi kočkami. Přenos je možný slinami, mlékem, močí a nelze vyloučit ani přenos pohlavním stykem; kočata se mohou nakazit již v děloze matky

Po nakažení virem se u kočky nemusí projevit žádné klinické příznaky, ale stává se šířitelkou viru na ostatní kočky. Onemocnění se dále může vyvíjet jako ztráta imunity (kočka se stává vnímavou pro kteroukoli infekci jako u FIV) nebo méně často jako tvorba lymfomů (nádorů), které se mohou vyskytovat v podkoží, v mízních uzlinách, na střevech apod.

FIV - syndrom získané ztráty imunity

Viróza známá v odborných kruzích od r. 1986, pro svou podobnost s nemocí AIDS u lidí bývá označována jako „kočičí AIDS“. Virus není přenosný na člověka ani na další domácí zvířata, neexistuje proti němu vakcína. Virus FIV patří do skupiny lentivirů, je přítomen v krvi, ve slinách, v mlezivu a v mléce. Ve vnějším prostředí je poměrně málo stabilní – pro přenos infekce je proto nutný přímý a relativně těsný kontakt mezi kočkami. Pohlavní přenos zatím nebyl prokázán. Kočata se mohou infikovat již v děloze, během porodu, slinami, mlezivem nebo mlékem.

Virus způsobuje snížení obranyschopnosti (tzv. imunosupresi), následkem je pak snadná vnímavost kočky k infekcím, které by jinak bez problémů zvládla. Období projevu klinických příznaků je velmi dlouhé a může trvat měsíce i roky.

Močové krystaly

Z neinfekčních onemocnění bych tu ráda zmínila jen tvorbu močových krystalů, častý problém u „bytových“ kocourů. Jejich tvorbu způsobuje souhra několika faktorů: Zvíře je krmené kvalitní stravou s velkým množstvím bílkovin, což znamená, že jeho moč je příliš alkalická. Baští v průběhu celého dne. Obvykle je kastované, tedy nemá potřebu značkovat a močí jen tehdy, když se mu „chce čůrat“, tedy jen několikrát za den. Není příliš aktivní, méně pije, jeho moč je koncentrovaná a „koncentrovaný roztok krystalizuje“. V převážném množství případů jde o krystaly struvity, které nesnášejí kyselé prostředí.

Z krystalků se tvoří písek, který má velice ostré hrany, dráždí stěnu močové trubice a močové roury, ta se poraní, je napadena bakteriemi, zanítí se a zduří... Kocourek močí s pláčem a moč má příměs krve... – leťte k veterináři. Ještě horší variantou je, vytvoří-li krystaly kámen, který odchod moči zcela zablokuje. Kocourek je věčně na nočníku, snaží se čůrat a stále se olizuje, čistí, hned zas běží na nočník... a nic – utíkejte k veterináři ještě rychleji. Neposkytnout pomoc zvířeti v takovém stavu je kruté a také to kocourka může stát život. Takže ne až po víkendů či po práci, hned je potřeba vyhledat odbornou pomoc.

Léčba obnáší kromě (někdy nutného, někdy ne) zákroku – cévkování, katetr či chirurgické vyjmutí kamene z moč. měchýře – antibakteriální léky (delší dobu) a hlavně okyselení moči. A to buď speciální dietou, kterou už zvíře obvykle žere stále – n doživotí (příp. jsou upravovány typy), nebo okyselováním stravy (u lehčích případech) pastou URO-PET. Zvíře NESMÍ dostat nic jiného, než co určí lékař, měkkosrdcatost se vymstí.

Písek se tvoří samozřejmě i kočičkám, ale kočky mají kratší a širší močovou trubici, a tak se většinou krystaly samy zbaví. Výjimky potvrzují pravidlo.

Diety se prodávají ve formě granulí i ve formě konzerv či kapsiček a kočky si na ně zvyknou. Je možno kombinovat několik různých chutí či diet od různých firem (v souč. době asi 4).

Levnější je rozhodně prevence. Při krmení tedy respektujeme to, že náš postarší, lehce „kulatější“ gaučák už nepotřebuje tolik tuků a bílkovin jako řadící a rostoucí kotě, kterým ještě „nedávno“ byl. Pokud má „na dojedení“ granule, volíme raději ty „pro seniory“ či přímo sušenky specializované pro bytové starší kočky (některé kvalitnější mají takto rozdělené třídy), pro kočky krmené pouze granulemi toto platí dvojnásob. Šetříte tím kočičákovi i ledviny. Pokud vaříme, přidáváme zeleninku a přílohy. Na syrové hovězí každý den raději zapomeneme.

Doporučuji dávat kočce denně polovinu tablety vit. C (100 mg), koupíte ho v lékárně za pár korun. Dobré je, je-li kočka i ve starším věku aktivní, má –li kamarádku či dost podnětů ke hře. Bedlivě ji hlídáme, chodí-li „na malou“ pravidelně a je-li moč v pořádku. „Odskoky“ na záchod do vaší postele, obtíže či bolestivost při močení, příměs krve v moči, to znamená malér.

Je ještě jedno často diskutované téma. Někteří veterináři jsou toho názoru, že kastrace kocoura „příliš brzy“ ovlivní průměr močové roury, která se potom snadněji ucpe, jiní se domnívají, že kastrace na průsvit močové roury nemá vůbec žádný vliv. (V USA se kastrují koťata před odchodem k novému majiteli). Názory na věk kocoura vhodného ke kastraci se tedy také rozcházejí, zhruba od 0,5 do 1 roku. V praxi jsem nezaregistrovala rozdíl ve výskytu tohoto problému u kocourů „brzy“ či „pozdě“ kastovaných, struvity měli dokonce i kocouři nekastovaní. P.S. S nekastovaným kocourem se nedá žít.

Vyděšení tím, co jste právě dočetli máte jistě pocit, že kočka je jedno velké klubko parazitů a nemocí. Není tomu tak, většina koček jsou zdravá, odolná a silná stvoření. V „návodu“ se jen projevuje má „deformace z povolání“ (veterinární technik) a zároveň také snaha většině problémů předcházet vhodnou prevencí. Pokusila jsem se o laické popisy kočičích neduhů, pro základní orientaci, pro podrobné, přesné a odborné vysvětlení se prosím obračete na svého veterináře, on je profesionál.

KASTRACE

Mnoho lidí si myslí, že kočky a kocoury není potřeba kastovat. Ohánějí se tím, že „kastrace je proti přírodě“. Když se jich optáte, jestli topení nechtěných koťat není proti přírodě, odpoví vám, že „takhle se to dělalo

vždycky“. Pokud bychom se měli řídit tím, co se dělalo „vždycky“, tak většina lidí do dneška nemá volební právo a zlodějům se za krádež usekává ruka. Opravdoví milovníci zvířat a také pracovníci útulků, které každé jaro zaplaví spousta nechtěných koťat, vnímají kastraci jinak. Věříme, že následující informace, které publikovala na osvětových letáčích Nadace na ochranu zvířat, vás přesvědčí, že kastraci své kočky nebo kocourovi jenom prospějete.

Přirozené prostředí pro kočičí život už totiž neexistuje. Změnili jsme ho my lidé. Zasáhli jsme do života koček mnoha způsoby. Teď už nezbývá než zasahovat dál, zpět už vše vrátit nelze (udělat z kočky domácí „divokou“) a i přes kočičí nezávislost zde platí onen výrok „Stáváš se navždy odpovědným za to, cos k sobě připoutal“. Tedy i za vaši kočku, za její případná koťata a koťata jejích koťat. ...

5 pádných důvodů proč nechat kočku vykastrovat

1. Feline immunodeficiency virus (FIV) a leukemie koček jsou pro kočky nebezpečné nákazy, které ohrožují jejich život. Jsou přenášeny slinami. Když se kočky perou, možnost přenosu nákazy je větší. Vykastrované kočky se tolik netoulají, nebrání své území a neperou se s ostatními kočkami. Proto pravděpodobnost poranění a přenosu infekce slinami je minimální.
2. **Nevykastrovaný kocour si značkuje své území silně páchnoucí močí.** Bude to dělat jak v domě, tak i na zahradě. Často zmizí na celé týdny a vrátí se poraněný, někdy s infikovanými ranami. Většina koček, které skončí pod koly aut, jsou nekastrovaní kocouři!
3. **Již půlroční kočka může zabřeznout.** Může mít až tři vrhy za rok, každý po 5 až 6 koťatech. To znamená, že **každým rokem je třeba najít až 18 nových domovů pro koťata jedné kočky.**
4. Kastrace není příčinou tloustnutí koček. Pouze nadbytečné překrmování vede k nezdravému tloustnutí. Vykastrované kočky neztratí schopnost lovit myši. Vykastrované kočky se drží blízko domova, tam se cítí být v bezpečí. Jsou také přítulnější.
5. Není nutné, aby kočka měla před kastraci alespoň jeden vrh koťat. Z čistě finančního pohledu je nákladnější březí kočku a potom i koťata krmit, než zaplatit za kastraci.

Kastrace není sobecký zákrok, usnadňující život jen člověku. Kočka v říji nežere, v bytě partnera „nenajde“, trápí se a říje ji zbytečně vyčerpává. Pokud se značkujícím kocourem jste ochotni žít vy, o vašich sousedech to platit nemusí. O nebezpečných toulkách ven chodících kocourů se snad není třeba rozepisovat a až načůrá do bot na prahu někomu jinému než vám, možná už se domů po svých nedostane, každý pro to nemá „pochopení“. Nejhorší varianta, nekastrovaná kočka venku = „milión“ nových koček bez domova. I když „zakočkujete“ všechny své známé, pro další vrhy koťat už dobré domovy nenajdete, pro koťata koťat vaši kočky už nenajdou domovy vaši známí..... Koček je moc a ztratily svou „cenu“, jsou považovány za obtížný „plevel“ a podle toho se s nimi jedná. **Nepřispívejte k tomu prosím i vy.**

Tvrdí se, že ostatní kočky se té kastrované straní: Za léta práce s nalezcí jsme nic takového nepozorovali, tato zvířata se ve „společenském žebříčku“ řadí bez ohledu na kastraci a zachovávají si původní místo ve smečce.

Kastrace je chirurgický zákrok prováděný v narkóze. Kocourům se odejmou varlata, kočičkám vaječníky a děloha. Je to běžně prováděná operace. U kocourů jde v podstatě o banální záležitost, u kočičky je třeba otevřít dutinu břišní, po kastraci je tedy třeba na kočičku dohlížet, aby si ranku „neošetřovala“ po svém. K ochranění ranky před kočičí péčí slouží košílky či límce. Kocoura necháme ošetřovat si ranku po libosti, protože nemá žádné „zničitelné“ stehy. Kastrace u kočiček se provádí dvěma způsoby, z boku či v linea alba - na břicho. Nám se zatím lépe osvědčil způsob „na bříšku“. Kočička po kastraci jde ještě za týden až deset dnů na vyndání stehů.

Před kastrací musí mít kočka 24 hodin „hladovku“ kvůli narkóze. Po kastraci, když kočka ještě spí, je lepší nechat ji v přepravce, aby - jen zcela vzbuzená - nelítala po bytě a neublížila si, nebo ji uložit do menší bezpečné místnosti na zem (když se jí zamotá hlava, z postele, křesla a pod spadne) na měkké teplé místo. Vodu smí dostat tehdy, když už stojí sama pevně na nohou a chodí, jíst raději až druhý den, po narkóze stejně nebude mít hned chuť. Jídlo a pití jí nenutíme, nebudíme ji násilím, necháme ji v klidu vyspat.

Veškeré podrobnosti a nejasnosti ohledně kastrace konzultujte prosím se svým veterinářem.

„Návod na kočku“ vypracovala pro použití OS podbrdská a dalších ochránářských organizací Barbora Kolmanová. Pasáže o FIP, FeLV a FIV pocházejí z článku **FIV, FeLV a FIP ve zkratce, který** vypracovala dlouholetá chovatelka perských a exotických koček a majitelka chovatelské stanice OREANTA***CZ** Jana Makovcová ve spolupráci s MVDr. Danielem Petrákem.

Kontakt

V případě problémů nás prosím kontaktujte:

Tel: 603/363315 (večer)

Email: podbrdsko@kocky-online.cz

Občanské Sdružení na ochranu zvířat podbrdsko:

Adresa: Čapkova 825, Řevnice, 25230,

IČO: 70106771,

Internet: <http://podbrdsko.kocky-online.cz/>

Registr. č.: VS/1-1/43742/00-R, Reg. MV 12.5.00,

Číslo účtu: 152335352/0600 u GE Capital bank. a.s., Praha 4, Vyskočilova 1422/1a

(veškeré příspěvky lze ve smyslu zák. č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů odečíst z daňového základu)